

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Meditaties: Deze meditatie staat ook online op https://youtu.be/ab85ibD_Ccs

De ontmoeting op de berg

Meditatie door Ernst Veen (Predikant VPKB-Leuven)

Intro (psalm 25:1)

1. Heer, ik hef mijn hart en handen
op tot U, beslecht mijn zaak.
Weer van mij de smaad en schande
Van mijns vijands leedvermaak.
Ja, zij worden zeer beschaamd
Die de goede trouw verachten,
Maar wie uw gebod beaamt,
Mag gelovig U verwachten.

Tekst: Willem Barnard en Muus Jacobse
Melodie: Genève 1551

Welkom en bemoediging

Allen van harte welkom op deze gezamenlijke onlinedienst van de VPKB-kerken te Leuven, Mechelen-Noord & Zuid en Vilvoorde. Nog steeds zijn er in onze samenleving en dus ook in de kerken en ja overal op aarde, strenge coronamaatregelen van kracht om samen deze wereldwijde gezondheids crisis het hoofd te bieden. Toch hopen we, met velen van u, verbonden te blijven via deze digitale weg van vieren, bidden, bezinnen en zingen. We lezen daarbij samen uit dat oude boek, de Bijbel, en zoeken daarin naar betekenis en zin voor ons leven hier en nu.

Votum en groet

Onze hulp is daarbij in de Naam van de Eeuwige
Die hemel en aarde draagt,
Die trouw is tot in eeuwigheid
en nooit loslaat wat Zijn hand begon.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.

Kyriegebed

Laten wij bidden voor de nood van deze wereld,

Trouwe God,

Midden in de veertigdagentijd voor Pasen.
De tijd van nieuwe hoop en verwachting
De tijd waarin we gedenken dat U de dood overwon,
vragen wij U:
Overwin ook vandaag onze doodlopende wegen.
Doe ons weer leven met hart en ziel.
Laat ons Uw liefde zien.
Schenk ons Uw kracht.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

U bent immers gekomen
Om te zoeken wie verloren is
En er lopen zovelen verloren...
Velen voelen zich verdwaald in dit leven
Vergeefs zoekend naar zin en betekenis ervan
En naar antwoorden op het raadsel
van lijden en ziekte
van gebrokenheid en menselijk tekort

Wij vragen U
Overall waar mensen hunkeren naar
Heelheid, vrede en gerechtigheid,
Overall waar mensen gebukt gaan
door verlies en leegte
door verdriet en rouw
door ziekte en angst
door al het leed en de ellende die mensenkinderen moeten doormaken,
Wees daar aanwezig met Uw kracht en sterkte.

Wij vragen U: o Heer, ontferm U

Om Jezus' wil, amen.

Veertigdagenlied: Alles wat over ons geschreven is (Liedboek 1973 gez. 173: 1, 3, 5)

1. Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen
alle beproeving van de wildernis.

5. Dit is opgang naar Jeruzalem
waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen,
vrede aan allen die uw naam verhogen:
heden hosanna, morgen kruisigt Hem!

3. Jezus, de haard van uw aanwezigheid
zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken,
Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken,
Gij Hogepriester in der eeuwigheid.

Tekst: Willem Barnard
Melodie: Frits Mehrkens

Schriftlezing: 1Koningen 19:9-13

⁹Daar ging hij een grot binnen om er de nacht door te brengen. Toen richtte de HEER zich tot hem met de woorden: 'Elia, wat doe je hier?' ¹⁰Elia antwoordde: 'Ik heb me met volle overgave ingezet voor de HEER, de God van de hemelse machten, maar de Israëlieten hebben uw verbond met hen naast zich neergelegd, uw altaren verwoest en uw profeten gedood. Ik ben als enige overgebleven, en nu hebben ze het ook op mijn leven voorzien.' ¹¹'Kom naar buiten,' zei de HEER, 'en treed hier op de berg voor mij aan.'

En daar kwam de HEER voorbij. Er ging een grote, krachtige windvlaag voor de HEER uit, die de bergen spleet en de rotsen aan stukken sloeg, maar de HEER bevond zich niet in die windvlaag. Na de windvlaag kwam er een aardbeving, maar de HEER bevond zich niet in die aardbeving. ¹²Na de aardbeving was er vuur, maar de HEER bevond zich niet in dat vuur. Na het vuur klonk het gefluister van een zachte bries. ¹³Toen Elia dat hoorde, sloeg hij zijn mantel voor zijn gezicht. Hij kwam naar buiten en ging in de opening van de grot staan, en daar klonk een stem die tot hem sprak: 'Elia, wat doe je hier?'

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Lied: In de veelheid van geluiden (NLB 283)

1. In de veelheid van geluiden
in het stormen van de tijd,
zoeken wij het zachte suizen
van het woord, dat ons verblijdt.

2. En van overal gekomen,
drinkend uit de ene bron,
bidden wij om nieuwe dromen,
richten wij ons naar de zon.

3. Want wij mensen op de aarde
raken van het duister moe,
Als uw hart ons niet bewaarde
Sliepen wij ten dode toe.

4. Laat uw dauw van vrede dalen
in de voren van de tijd.
Vat ons samen in de stralen
van uw goedertierenheid

5. Die ons naam voor naam wil noemen,
al uw liefde ons besteedt,
zingend zullen wij U roemen
en dit huis zingt met ons mee.

Tekst: Sytze de Vries
Melodie: Broedergemeente 1740

Evangelielezing: Marcus 9:2-10

²Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee een hoge berg op, waar ze helemaal alleen waren. Voor hun ogen veranderde hij van gedaante, ³zijn kleren gingen helder wit glanzen, zo wit als geen enkele wolwasser op aarde voor elkaar zou kunnen krijgen. ⁴Toen verscheen Elia aan hen, samen met Mozes, en ze spraken met Jezus. ⁵Petrus nam het woord en zei tegen Jezus: ‘Rabbi, het is goed dat wij hier zijn; laten we drie tenten opslaan, een voor u, een voor Mozes en een voor Elia.’ ⁶Hij wist niet goed wat hij moest zeggen, want ze waren door schrik overweldigd. ⁷Toen viel de schaduw van een wolk over hen, en uit de wolk klonk een stem: ‘Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar hem!’ ⁸Ze keken om zich heen en zagen opeens niemand meer, behalve Jezus, die nog bij hen stond. ⁹Toen ze de berg afdaalden, zei hij tegen hen dat ze aan niemand mochten vertellen wat ze hadden gezien voordat de Mensenzoon uit de dood zou zijn opgestaan. ¹⁰Ze namen zijn woorden ter harte, maar vroegen zich onder elkaar wel af wat hij bedoelde met deze opstanding uit de dood.

Lied: Christus staat in majesteit (NLB 545)

1. Christus staat in majesteit
door een stralenkrans omgeven
op de berg der heerlijkheid,
licht uit licht en eeuwig leven,
Halleluja.

2. Mozes en Elia zijn
zijn getuigen, want zij weten:
Hij voltooit de lange lijn
van de wet en de profeten.
Halleluja.

3. Daarom spreken zij met Hem
van zijn uitgang en Zijn lijden
later te Jeruzalem
in de volheid van de tijden.
Halleluja.

4. Uit de hemel komt een stem
die het visioen komt schragen:
Deze is Mijn Zoon; op Hem
Rust mijn eeuwig welbehagen.
Halleluja.

5. Zo wordt God in glans gekend;
Hij, het Licht van ons verlangen,
Woont niet in een aardse tent,
Maar op onze lofgezangen.
Halleluja.

Tekst: Brian A. Wren
Melodie: Cyril Taylor

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Overweging

Beste toehoorder,

Stelt u zich voor, de coronacrisis is voorbij en u mag weer naar de bergen. U wandelt tijdens uw vakantie ontspannen over de hellingen en geniet verheerlijkt van het drie-dimensionale uitzicht, van de eeuwige sneeuw, de bloemenweiden, de koeien met hun rinkelende bellen en dan ineens, boven op een bergtop ziet u een onverwacht tafereel. Een rabbi met drie volgelingen houden een picknick. Dan wordt die rabbi ineens door een helder wit licht beschenen, de hemel lijkt open te gaan en nog twee gestalten voegen zich, waarvandaan ze komen is een raadsel, bij het gezelschap.

U maakt snel enkele foto's, maar helaas, thuis blijkt de film overbelicht. Nu weet u het niet meer. Was het verbeelding of was het echt? Nu, laten we elkaar maar uit de droom helpen: het was verbeelding.

Maar de moderne westerse mens, die dagelijks hyperreële televisiebeelden ziet en krantenverslagen leest over de werkelijkheid van de vorige dag, heeft moeite met zulke beeldende bijbelse vertellingen. Maar dergelijke verhalen zijn echter geen historische verslagen, maar verbeeldingen van het geloof van de bijbelschrijvers. Literaire beeldtaal waarmee zij hun geloofsgetuigenis aan ons doorgeven.

De vraag is daarbij dus niet: wat is er precies historisch gebeurd (als dat al ooit achterhaald zou kunnen worden), maar: wat willen de bijbelschrijvers ons met hun verhalen doorgeven? Wat is de betekenis van hun verhalen?

Om te beginnen: wat heeft het te betekenen dat Jezus volgens het evangelie van Marcus daar, boven op die berg, twee hoofdrolspelers uit het Oude Testament ontmoet, Mozes en Elia?

In de geschiedenis van de bijbeluitleg wordt erop gewezen dat Marcus daarmee benadrukt dat het verhaal van Jezus niet op zichzelf staat, maar geworteld is in de oudtestamentische traditie. Dat het Nieuwe Testament dus niet los te denken is van het Oude Testament. Dat Jezus de God van Mozes en Elia, kortom, de God van het Verbond en van de Profeten aan zijn zijde heeft. Dat datgene wat God met Mozes en Elia begonnen is, Zijn liefdeverbond met mensen, dat God dat doorzet in de figuur van Jezus. Dat Jezus het spoor van Mozes (de gids uit de onvrijheid van kwaad en slavernij naar het Beloofde land) en Elia (de proteststem tegen onvrijheid van kwaad en slavernij) voortzet.

Verder hoorden we dat beide openbaringverhalen die we lazen, zowel de vertelling uit eerste Koningenboek, als het gelezen evangeliegedeelte, zich afspelen boven op een berg. Niet toevallig want dat was een van de wijzen waarop Israël over God sprak. Niet om letterlijk te beweren: 'God woont boven op die berg', maar om aan te geven: God is hoog en verheven, majestueus en groots. We vinden dat ook weer terug in de oudtestamentische benaming El Sjaddai: God als vaste rots, God, onwankelbaar en verheven als een berg.

Het is dan ook geen wonder dat we in beide verhalen horen dat boven op die bergen Gods stem wordt vernomen.

En dan nog wat: in het Koningenboek klonk, op die berg, Gods stem tot Elia op vanuit de stilte en in het evangelieverhaal vanuit een wolk. En ook dat heeft wat te betekenen.

Ten eerste wat die stilte betreft. Voordat, in het Koningenboek, God tot Elia spreekt zijn er eerst enkele gewelddadige voorvallen. Er waait eerst een geweldige sterke wind, zo krachtig dat rotsen erdoor verbrijzelen. Dan is er sprake van een aardbeving en een vuur.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Maar van al deze gewelddadige verschijnselen wordt gezegd dat God daarin niet te vinden was. Integendeel, God's stem klinkt in dat verhaal pas op na het suizen van een zachte koelte, vanuit de stilte dus.

Daarbij valt niet te achterhalen welke historische gebeurtenissen aanleiding gaven tot dit verhaal. Maar we kunnen wel zeggen: door het zo te vertellen, dat Gods stem klinkt in de context van een zacht suizen, legt de bijbelschrijver getuigenis af van het geloof dat God geen gewelddadige, overweldigende en intimiderende God is, maar een God die zich manifesteert op menselijke maat. Sterker nog, die zich laat kennen, niet op een alles overweldigende en opdringerige wijze, maar in en via de zogenoemde zachte krachten in dit bestaan. In liefde, tederheid, barmhartigheid.

Ten tweede klonk, op die berg in het evangeliieverhaal, Gods stem, daar waar Mozes en Elia aan Jezus en Zijn discipelen verschijnen, vanuit een wolk. En nu zouden we kunnen vragen: waar komt die wolk ineens vandaan? Maar ook dan zien we over het hoofd dat in de Bijbel wel vaker beeldend gesproken wordt over een wolk als de bijbelschrijver getuigenis wil afleggen van Gods aanwezigheid. Zoals bv. in het verhaal van Exodus waar een meedrijvende wolk zowel Gods onzichtbare aanwezigheid symboliseert als Gods voortdurende nabijheid. God die altijd meereist, zoals ook de wolken met ons meereizen.

En naast de beelden van berg en wolk, waren er vanmorgen ook nog andere beelden van betekenis. Zo lazen we in het Marcus-evangelie nog over een helder licht waarmee Jezus beschenen wordt en over drie tabernakelen die Petrus op de top van de berg wil opzetten. Noem het maar een soort mobiele kerkgebouwen, in de vorm van drie tenten.

Wat heeft dat te betekenen? Dat licht en die tenten? Nu, net zoals de vertellers in de bijbel dikwijls naar een berg verwijzen als ze over God spreken, zo verwijzen ze om dezelfde reden vaak naar het licht. Als de evangelisten dus schrijven dat Jezus in het licht baad zeggen ze daarmee: in Jezus wordt iets zichtbaar van God. Iets wat Marcus in ons evangeli gedeelte van vanmorgen ook uitdrukt door zijn beschrijving van die stem uit de wolk: "deze is Mijn geliefde Zoon".

En dan die tenten. Een tent voor Jezus, voor Mozes en voor Elia. Het doet een beetje denken aan de cultushoogten waar de kerk vroeger bedevaartkerkjes plaatste om die plek als heilig te kenmerken en als bedevaartsplaats. Hoe dan ook, Marcus vermeldt niet waarom Petrus dat wil. Maar blijkbaar vindt Petrus het daar goed toeven en wil hij daar nog wat bivakkeren. Misschien om het mooie moment van de top-ontmoeting met Mozes en Elia nog even vast te houden. Hoe dan ook, hij zegt tot Jezus: "Het is goed dat wij hier zijn". Maar even later zijn Mozes en Elia echter plotseling weer verdwenen.

Zo wordt duidelijk dat het allesbehalve de bedoeling is dat zij daarboven blijven bivakkeren. Dat het niet de bedoeling is dat Petrus die topconferentie op die berg als het ware institutionaliseert en er bij blijft stilstaan. Nee, het verhaal van de verheerlijking op de berg is immers gekaderd in de context van Jezus' opgang naar Jeruzalem. Een weg langs verlorenen en zondaren, langs lammen en blinden, zieken en bezetenen. Als iets duidelijk wordt in het evangelie, dan is het wel dat het in het geloof om een weg gaat. Niet om vestiging of institutionalisering.

We zien dan ook dat Jezus met zijn discipelen niet boven op die berg blijft toeven, maar al snel weer afdaalt om de reisweg naar Jeruzalem voort te zetten. Op die wijze wordt geloven ons door de bijbelschrijvers gepresenteerd als 'op weg gaan.' En niet zomaar een willekeurige weg en zeker geen weg langs hoge ongenaakbare toppen, maar een weg door het dal. Ze moeten omlaag van die berg naar beneden. Naar het volk dat op bevrijding wacht. Naar de schare en menigten die op zoek zijn naar genezing.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Of, om het eens oudtestamentisch te zeggen: op zoek naar een uitweg, een exodus uit de slavernij van kwaad en onmenselijkheid, naar het Beloofde land van recht en vrede.

De boodschap daarbij luidt dat we ons, als gelovigen, niet geïsoleerd mogen terugtrekken in onze religieuze tenten. We mogen ons niet terugtrekken in onze kerken en de wereld de wereld laten. Die verleiding is er altijd weer. Dat we ons tevreden stellen met de troost van boven, er a.h.w. onze tenten bij opslaan en zo de wereld links laten liggen.

Maar, zo laat Marcus ons tot slot weten, de opdracht is dat we met die troost in onze reiszak moeten opbreken om de wereld in te trekken, om daar, in het spoor van Jezus, te bouwen aan de komst van Gods Nieuwe aarde. En de belofte is dat we daarbij niet aan ons lot worden overgelaten, maar dat de God van Mozes, Elia en Jezus daarbij met ons meereist.

Amen.

Lied: Door de wereld gaat een woord (NLB 802: 1, 4, 5)

1. Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort
'Breek uw tent op, ga op reis
naar het land dat ik u wijs.'

Refrein:

*Here God, wij zijn vervreemden
door te luisteren naar uw stem
Breng ons saam met uw ontheemden
naar het nieuw Jeruzalem.*

4. Door de wereld klinkt een lied
tegen angsten en verdriet,
tegen onrecht, tegen dwang
richten pelgrims hun gezang

Refrein

5. Velen, die de moed begaf,
blijven staan of dwalen af,
hungerend naar hun oude land.
Reisgenoten, grijp hun hand.

Refrein

Tekst: Jan Wit
Melodie: Wim ter Burg

Dank- en voorbeden/Stil gebed/Onze Vader

Laten wij God danken en bidden.

Trouwe God,
Wij danken U
Dat Gij ons wegroept uit onze doodlopende dwaalwegen
En ons op weg hebt gezet naar het Beloofde land.

Wij bidden U op deze tweede zondag in de veertigdagentijd,
Vergeef onze tekorten en ons falen.
vergeef ons dat wij zoveel nalaten wat we zouden moeten doen
en zoveel doen wat we zouden moeten nalaten.

Richt onze blik op het nieuwe Paasleven dat Gij ons schenkt.
En wees met ieder die geen leven meer denkt te hebben.

Verdrijf de duisternis van de wereld
We denken aan hen die in oorlog zijn
aan hen ook die de allereerste levensbehoeften ontberen:
water en voedsel,
onderdak en medemenselijkheid
vrede en recht.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

Wij vragen U: Licht der Wereld,
verdrijf het duister
van hen die in rouw zijn,
verdrietig, depressief.
vermoeid of overspannen,
vertwijfeld of verbitterd

Verdrijf de nacht
Van hen die ziek zijn,
Door corona of door welke aandoening dan ook.
Gewond, gedeukt, gekwetst, naar lichaam of geest
Verdrijf, o God, alle duisternis met Uw waarachtige licht
Opdat wij leren zien dat Gij met Pasen alle dingen nieuw maakt
Dat Gij de dood, in al zijn donkere gedaanten te niet doet,
Opdat Uw schepping voorgoed aan het Licht komt,
Voor ieder die was, die is en die zijn zal.

Dan leggen wij U nu in stilte voor
Alwat en alwie ons ter harte gaat...

Wij vragen U, God, hoor naar ons
Gij die ons leerde bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome,
Uw wil geschiede,
Gelijk in de hemel, alzo ook op aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
En leidt ons niet in verzoeking,
Maar verlos ons van de boze.
Want van u is het Koninkrijk
en de kracht,
en de heerlijkheid,
tot in eeuwigheid,
amen.

Slotlied: Het waren tien geboden (NLB 540)

1. Het waren tien geboden
die God schreef in de steen,
het waren tien geboden,
voor elke vinger één.

2. De wind blaast in vier streken,
wie weet waar hij behoort,
de wind blaast in vier streken
de tien geboden voort.

3. en vier maal tien is veertig,
het tijdperk van de Geest,
en al die tijd is Mozes
met God alleen geweest.

4. Maar Mozes is gestorven
op weg naar Kanaän
en Israël heeft gezworven
vier maal tien jaren lang.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 28/02

5. Elia heeft gelopen
tot hij bij Horeb kwam,
Elia heeft gelopen
vier maal tien dagen lang

6. en Mozes en Elia
zijn op de berg geweest
waar boven in de hemel
de Geest genesteld is.

7. maar Jezus is beneden
een lange vastentijd,
maar Jezus is beneden
verzocht in de woestijn.

8. en hier heeft Hij geleden
de wijsheid van de slang
en hier heeft Hij gestreden
vier maal tien dagen lang.

9. en Hij heeft overwonnen,
haast zal het Pasen zijn,
dan springen nieuwe bronnen
omhoog in de woestijn.

10. Dan zullen wij U loven
vier maal tien dagen lang,
dan zullen wij U loven,
ons hart in vuur en vlam.

Tekst: Willem Barnard
Melodie: Frits Mehrrens

Heenzending en Zegen

Gaat dan allen op weg, in deze wereld,
dragende de zegen van God, de EEUWIGE

DE EEUWIGE
ZEGENT U EN BEHOEDT U

DE EEUWIGE
DOET ZIJN AANGEZICHT OVER U LICHTEN EN IS U GENADIG

DE EEUWIGE
VERHEFT ZIJN AANGEZICHT OVER U EN GEEFT U VREDE.

Amen

